

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

FACTSHEET

Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2017-2021

seksueel
geweld
tegen
kinderen

Het onderzoek

Deze slachtoffermonitor gaat over de aard en omvang van de groep slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen in Nederland in de periode 2017-2021, over hulp en bescherming die zij ontvangen, en over relevante ontwikkelingen in de aanpak.

De bevindingen

Jongeren vaker opnieuw slachtoffer

Uit dit onderzoek komt een zorgelijk beeld naar voren van seksueel geweld tegen jongeren in de tienerleeftijd. Naar schatting 13,9% van de meiden en 3,1% van de jongens in de leeftijd van 15 tot en met 17 jaar maakt een vorm van fysiek seksueel geweld mee. Daarnaast is 21,7% van de meiden en 6,4% van de jongens in deze leeftijd slachtoffer van een vorm van niet-fysieke seksuele intimidatie. En maakt 28,5% van de meiden en 9,3% van de jongens een vorm van online seksuele intimidatie mee.

Een kwart van alle slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen dat in beeld is bij de politie wordt binnen 5 jaar opnieuw slachtoffer van enig delict. In meer dan de helft van de gevallen worden zij opnieuw slachtoffer van een zedendelict of ernstig geweld. Ruim een derde van de slachtoffers komt zelfs meerdere keren opnieuw in beeld bij de politie als slachtoffer. Opvallend is dat jongeren in de puberleeftijd veel vaker opnieuw slachtoffer worden dan jongere slachtoffers. Maar liefst 35% van de 13- tot en met 17-jarigen komt binnen 5 jaar opnieuw in beeld als slachtoffer ten opzichte van 14% van de 0 tot en met 12-jarigen.

Forensisch Medisch Onderzoek bij kinderen onder druk

De Nationaal Rapporteur maakt zich in het bijzonder zorgen om de uitvoering van het Forensisch Medisch Onderzoek (FMO) bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. Door een groot tekort aan forensisch artsen kan het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) deze onderzoeken sinds maart 2022 niet meer uitvoeren. Op dit moment is er geen oplossing die kwaliteit structureel en duurzaam borgt. Dit is zorgelijk, omdat FMO vaak hard bewijs kan leveren in een strafzaak. Kinderen die seksueel geweld hebben meegemaakt, hebben recht op goede opvang met een sensitieve aanpak, om verder trauma te voorkomen en om bewijsmateriaal op een juiste manier veilig te stellen. Hiervoor is specifieke expertise nodig die op peil gehouden moet worden.

Wat moet er gebeuren?

Zoveel mogelijk voorkomen

Het beste is om seksueel geweld zoveel als mogelijk te voorkomen. Hiertoe bestaan in Nederland talloze interventies. Het probleem is dat lang niet alle jongeren met deze interventies bereikt worden. Bovendien worden de initiatieven, maatregelen en interventies niet getoetst op effectiviteit, waardoor het moeilijk te zeggen is of ze daadwerkelijk bijdragen aan het voorkomen van seksueel geweld tegen kinderen. Daar komt bij dat erkende interventies op scholen niet veel worden gebruikt en, als ze gebruikt worden, niet op de juiste manier. Scholen bepalen zelf hoe zij invulling geven aan hun opdracht aandacht te besteden aan seksualiteit en seksuele diversiteit.

Zo snel mogelijk signaleren

Er is steeds meer aandacht voor het signaleren van seksueel geweld. Zo is het aantal meldingen bij bijvoorbeeld het Centrum Seksueel Geweld (CSG) en Veilig Thuis in de periode 2017-2021 enorm toegenomen. Uit de politiecijfers blijkt dat het totaal aantal slachtoffers in beeld bij de politie door de jaren heen grotendeels hetzelfde blijft. Ook weten slachtoffers steeds beter hun weg te vinden naar laagdrempelige en anonieme contactmogelijkheden met gespecialiseerde hulpverleners. Organisaties als Helpwanted.nl en Chat met Fier bereiken hiermee slachtoffers die tot dan toe niet altijd zichtbaar waren voor de formele hulpverlening.

Het ontstaan van nieuwe meldpunten en hulpverlenende instanties zorgt aan de andere kant voor een lappendeken aan ondersteuning van en hulp voor slachtoffers. Niet alleen moeten slachtoffers daardoor zelf op zoek naar het juiste loket voor passende hulp, het is ook goed mogelijk dat één slachtoffer in beeld is bij verschillende instanties. Doordat de hulptrajecten die slachtoffers doorlopen niet inzichtelijk zijn is het ook moeilijk de effectiviteit van de hulp die zij ontvangen te evalueren.

Passende hulp bieden

Van de slachtoffers van 13 tot en met 17 jaar die bekend zijn bij de politie krijgt 38% jeugdhulp in het jaar na het meemaken van seksueel geweld. Het is niet vast te stellen of het seksueel geweld de aanleiding was voor het starten van jeugdhulp. Uit dit onderzoek blijkt dat deze jongeren het vaakst ambulante jeugdhulp krijgen. Vergeleken met alle jongeren in Nederland die jeugdhulp ontvangen, worden slachtoffers van seksueel geweld vaker gesloten geplaatst: 7% ontvangt gesloten jeugdhulp. Wel is daarin vanaf 2017 een duidelijke daling zichtbaar. Een positieve ontwikkeling, omdat een gesloten plaatsing vaak een negatieve impact heeft op slachtoffers van seksueel geweld tegen kinderen. Daarbij valt wel op dat er een toename is in het aantal slachtoffers dat uit huis wordt geplaatst en residentiële jeugdhulp ontvangt.

AANBEVELING 1:

Zorg voor een coherent aanbod van effectieve preventieve interventies en een brede uniforme implementatie

De Nationaal Rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs aan om de effectiviteit van bestaande preventieve interventies op het gebied van seksueel geweld tegen kinderen te onderzoeken, te zorgen voor een coherent aanbod van interventies die bewezen effectief zijn, en om te zorgen voor een brede en uniforme implementatie hiervan. Hiervoor moet scholen meer richting worden geboden over hoe zij invulling dienen te geven aan de opdracht om voorlichting te geven over seksualiteit en seksuele diversiteit en hiermee bij te dragen aan de preventie van seksueel geweld tegen kinderen.

AANBEVELING 2:

Zorg voor een hulpaanbod dat aansluit bij de hulpbehoeften van minderjarige slachtoffers van seksueel geweld

De Nationaal Rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister voor Rechtsbescherming aan om een hulpaanbod te realiseren dat aansluit bij de persoonlijke behoefte van het kind, het type seksueel geweld dat een kind heeft meegemaakt, de context waarbinnen dit plaatsvond en de leeftijd van het kind. Het hulpaanbod dient daarnaast aandacht te hebben voor andere factoren en kwetsbaarheden die een risico vormen voor (herhaald) slachtofferschap. Indien behandeling niet in de thuissituatie kan plaatsvinden zorg dan voor kleinschalige opvang.

AANBEVELING 3:

Realiseer een duurzame oplossing voor het uitvoeren van Forensisch Medisch Onderzoek bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld

De Nationaal Rapporteur beveelt de minister van Justitie en Veiligheid aan om een structurele en duurzame oplossing te realiseren voor het uitvoeren van Forensisch Medisch Onderzoek bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. De juiste forensisch medische expertise moet hierin geborgd zijn, en artsen moeten in staat zijn om deze expertise ook op peil te houden.